

УДК 006.1:378 (73)

Капітова Т.С.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ СТАНДАРТИЗАЦІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ США

Стаття розглядає особливості процесу стандартизації вищої школи Сполучених Штатів Америки: розкривається відмінності у визначенні терміну стандарт освіти в Україні та у США. Також ми зазначаємо причини виникнення процесу стандартизації не тільки у вищій школі, але й на рівні середньої освіти, виокремлюючи проблеми, яких зазнав цей процес протягом останніх десятиліть.

Ключові слова: Державний стандарт освіти, компетентнісний підхід, Загальні державні стандарти, стандарти K – 12, Національна Рада з Професійних Стандартів Навчання.

Постановка наукової проблеми і значення. Процеси глобалізації у сучасному світі призвели до швидкої розбудови багатьох сфер суспільства. Однією з найважливіших сфер діяльності суспільства є освітя. В умовах конкурентного ринку освітніх послуг важливо гармонізувати систему навчання України з освітніми системами європейських та інших закордонних країн. З огляду на те, що Сполучені Штати Америки є однією з провідних держав на освітньому ринку буде доречним висвітлення деяких особливостей процесу освіти у цій країні, у тому числі і характеристика процесу стандартизації.

Аналіз досліджень проблеми. Процес стандартизації у США розпочався у кінці ХХ століття. У 1983 році була опублікована доповідь "Нація на межі ризику: найважливіші завдання для освітньої реформи", в якій йшлося про падіння освітнього рівня у населення країни та рекомендацій подолання проблеми [6]. Одним з найголовніших чинників визначено створення загальних стандартів освіти.

Загальними положеннями створення стандартів займалися Бол Д.Л. (Ball, D. L.), Баратс-Сноуден Дж. (Baratz-Snowden, J.), Сайкс Дж. (Sykes, G.) та ін.. Проблеми стандартів, їх оцінки та використання на практиці досліджували Едмундсен П. (Edmundson, P.), Кендал Дж.С. (Kendall, J. S.), Маразано Р. Дж. (Marzano, R. J.), Річардсон В. (Richardson, V.), Шенкер А. (Shanker, A.). Такі дослідники як Оніл Дж. (O'Neil, J.), Суарез Т. (Suarez, T.) і Вайз А.Е. (Wise, A. E.) аналізували стандартизацію професійної освіти, зокрема вплив стандартів на підготовку майбутніх вчителів [4].

Мета і завдання. Тож, охарактеризувати особливості процесу стандартизації освіти вищої школи США є нашою метою. Основними задачами є виявлення проблем у процесі стандартизації освіти і визначення сучасного стану цього процесу.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі реформування освіти відбувається перехід від усталеної практики структурування змісту на основі предметного принципу, до змісту освіти, який розглядається як основний інструмент трансформації національної освіти засновуючись на компетентнісному підході. У свою чергу, за компетентнісного підходу зміст освіти визначається через отримання результатів. Сукупність цих результатів відбувається на основі формування і створення стандартів освіти [1].

В Україні Державний стандарт освіти був введений Кабінетом Міністрів України 2004 року. Державний стандарт освіти (ДСО) – це сукупність норм, що визначають зміст вищої освіти, обсяг навчального навантаження, засоби діагностики якості освіти та рівня підготовки студентів, а також нормативний термін навчання. ДСО визначає обов'язковий мінімум змісту навчальних програм, обсяг навчального навантаження студентів, вимоги до рівня підготовки випускників ВНЗ і є основою нормативних документів (навчальних планів, навчальних програм тощо). ДСО – це сукупність норм, які визначають вимоги до освітньо-кваліфікаційних (освітніх) рівнів студентів ВНЗ [2]. Цей стандарт став загальнонаціональною директивою, якою керуються навчальні заклади.

На відміну від України, у Сполучених Штатах Америки система освіти є децентралізованою, тому загальнонаціонального стандарту освіти не існує. Також існує декілька відмінностей у розумінні терміну "стандарт освіти": у Сполучених Штатах стандарт не є основою для засобів діагностики якості освіти та рівня підготовки студентів і не визначає мінімум змісту навчальних програм. Хоча з цього приводу точаться суперечки серед дослідників проблеми [5].

На початку 1990 років за ініціативою федеральної влади США була вперше зроблена спроба ввести стандарт освіти. І вже у ХХІ столітті всі штати країни мали розробки у цій сфері на рівні початкової та середньої школи. Зазначимо, що у кожному штаті було впроваджено власне визначення достатнього рівня професійної підготовки і тому важливим є розробка 2009 року Загальні державні стандарти (Common Core State Standards) [3].

У Загальному державному стандарті розподіл відбувається на дві частини: по-перше, це готовність до вступу у коледж або побудова кар'єри, тобто перевірка сформованих умінь та навичок учнів старшої школи; по-друге, стандарти K-12 відповідають за рівень сформованості умінь та навичок протягом початкової школи і до завершення середньої школи. Спершу було розроблено стандарт підготовки до вступу у коледж, і вбудовано до стандарту K-12. Впровадження Загального державного стандарту стало першим кроком на шляху до розробки стандартів освіти вищої школи. Останні роки виявили деякі проблеми, що пов'язані з впровадженням цього стандарту освіти. З введенням освітньої програми Президента США Барака Обами "Перегони до вершини", у Загальному державному стандарті збільшилась кількість тестів, як індикаторів успіху вчителя у класі. Було помічено, що надмірна кількість стандартизованих тестів негативно впливає на мотивацію студентів до читання і навчання загалом [8].

Важливо зазначити, що поряд з розробкою стандартів для рівня початкової школи було сформульовано стандарти, які допомагають освітянам визначити рівень кваліфікованого вчителя. Національна Рада з Професійних Стандартів Навчання (The National Board for Professional Teaching Standards (NBPTS)) виклала процес, що визначає чи володіє вчитель якості кваліфікованого навчання заснованому на стандартах у кожній сертифікаційній сфері [7]. На відміну від Загального державного стандарту професійні стандарти навчання вчителів не є спільними для усіх штатів держави. На даний момент, ці професійні стандарти є єдиними, що використовуються на рівні вищої школи. Стандартизація усіх інших сфер освіти на рівні вищої школи знаходиться на стадії розробки і вивчення.

Висновки Процес стандартизації вищої школи США знаходиться на етапі формування і розвитку. Причиною введення стандартів став низький рівень підготовки учнів і студентів у кінці XX століття і на початку XXI століття. Процес будується за допомогою федеральної влади США та влади усіх штатів, хоча є децентралізованим. Також розбудова стандарту освіти на рівні вищої школи у Сполучених Штатах відбувається на основі вже введеного у 2009 році Загального державного стандарту. На даний момент, єдиним стандартами, які використовуються на рівні вищої школи коледжами і університетами.

Використані джерела

1. Пуховська Л.П. Стандарти педагогічної освіти: дискусія західних учених // Таврійський вісник освіти. – 2013. – №4 (44). – с. 10-18
2. Державні стандарти освіти та їх функції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://pidruchniki.com/13281126/pedagogika/derzhavni_standarti_osviti_funktsiyi
3. Development Process [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.corestandards.org/about-the-standards/development-process/>
4. Professional Standards Development: Teacher Involvement. ERIC Digest [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.ericdigests.org/1996-1/standards.htm>
5. Learning Standards [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://edglossary.org/learning-standards/>
6. A Nation At Risk [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www2.ed.gov/pubs/NatAtRisk/risk.html>
7. General Standards [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.library.illinois.edu/sshel/education/educstandards.html>
8. Maya Angelou hits Obama on school 'testing overuse and abuse' [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.msnbc.com/andrea-mitchell/angelou-hits-obama-school-testing-overuse>

Капітова Т.

THE PECULIARITIES OF STANDARTISATION PROCESS OF THE HIGHER SCHOOL OF THE USA

The article reports on the peculiarities of the standardization process of the higher school of the United States of America: it deals with the differences in the definition of educational standard in Ukraine and The USA. Also the reasons of the origin of this process are mentioned. The problems are being pointed out on the level of secondary education and on the level of the higher education.

Key words: *The State standard of the education, competency building approach, Common Core State Standards, K-12 standards, The National Board for Professional Teaching Standards (NBPTS)*

Стаття надійшла до редакції 04.11.2014